

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

ചുഡാമണിമാദായ യാന്തം ഹനുമന്തം പ്രതി സീതയാ

ശ്രീരാമപ്രഭൃതിനുത്സാഹയിതുമാഗ്രഹകരണം സമുദ്രതരണേ

സംശയാനായാഃ സീതയാ ഹനുമതാ വാനരാണാം പരാക്രമം

വർണയിത്യാശ്വാസനം

മണിം ദത്ത്യാ തതഃ സീതാ

ഹനുമന്തമബ്രവീത് |

അഭിജ്ഞാനമഭിജ്ഞാത -

മേതദ് രാമസ്യ തത്ത്വതഃ || 5.39.1 ||

മണിം ദൃഷ്ട്യാ തു രാമോ വൈ

ത്രയാണാം സംസ്മരിഷ്യതി |

വീരോ ജനന്യാ മമ ച

രാജ്ഞോ ദശരഥസ്യ ച || 5.39.2 ||

സ ഭൂയസ്ത്വം സമുത്സാഹ -

ചോദിതോ ഹരിസത്തമ |

അസ്മിൻ കാർയസമുത്സാഹേ

പ്രചിന്തയ യദുത്തരം || 5.39.3 ||

ത്വമസ്മിൻ കാർയനിർയോഗേ

പ്രമാണം ഹരിസത്തമ |

തസ്യ ചിന്തയ യോ യതോ

ദുഃഖക്ഷയകരോ ദവേത് || 5.39.4 ||

ഹനുമൻ യത്തമാസ്ഥായ
 ദുഃഖക്ഷയകരോ ഭവ |
 സ തഥേതി പ്രതിജ്ഞായ
 മാരുതിർഭീമവിക്രമഃ || 5.39.5 ||

ശിരസാഽവന്ദ്യ വൈദേഹീം
 ഗമനായോപചക്രമേ |
 ജ്ഞാത്യാ സമ്പ്രസ്ഥിതം ദേവീ
 വാനരം പവനാത്മജം || 5.39.6 ||

ബാഷ്പഗർഭയാ വാചാ
 മൈഥിലീ വാക്യമബ്രവീത് |
 ഹനുമൻ കുശലം ബ്രൂയാഃ
 സഹിതൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 5.39.7 ||

സുഗ്രീവം ച സഹാമാത്യം
 സർവാനു വൃദ്ധാംശു വാനരാനു |
 ബ്രൂയാസ്ത്വം വാനരശ്രേഷ്ഠ
 കുശലം ധർമസംഹിതം || 5.39.8 ||

യഥാ ച സ മഹാബാഹു -
 ര്ചാം താരയതി രഘവഃ |
 അസ്മാദ് ദുഃഖാംബുസംരോധാത്
 ത്വം സമാധാതുമർഹസി || 5.39.9 ||

ജീവന്തീം മാം യഥാ രാമഃ
 സംഭാവയതി കീർത്തിമാൻ |
 തത് ത്വയാ ഹനുമൻ വാച്യം
 വാചാ ധർമമവാപ്സുഹി || 5.39.10 ||

നിത്യമുത്സാഹയുക്തസ്യ
 വാചഃ ശ്രുത്യാ മയേരിതാഃ |
 വർധിഷ്യതേ ദാശരഥോഃ
 പൗരുഷം മദവാപ്തയേ || 5.39.11 ||

മത്സന്ദേശയുതാ വാച -
 സ്തുതഃ ശ്രുത്യൈവ രാഘവഃ |
 പരാക്രമേ മതിം വീരോ
 വിധിവത് സംവിധാസ്യതി || 5.39.12 ||

സീതായാസ്തദ് വചഃ ശ്രുത്യാ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ
 വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് || 5.39.13 ||

ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി കാകുത്സ്മോ
 ഹർയുക്ഷപ്രവരൈർവൃതഃ |
 യസ്തേ യുധി വിജിത്യാരീൻ
 ശോകം വ്യപനയിഷ്യതി || 5.39.14 ||

നഹി പശ്യാമി മർത്യേഷു
 നാസുരേഷു സുരേഷു വാ |
 യസ്തസ്യ വമതോ ബാണാൻ
 സ്ഥാതുമുത്സഹത്യേഗ്രതഃ || 5.39.15 ||

അപ്യർകമപി പർജ്ജന്യ -
 മപി വൈവസ്യതം യമം |
 സ ഹി സോഽഗും രണേ ശക്ത -
 സ്തുവ ഹേതോർവിശേഷതഃ || 5.39.16 ||

സ ഹി സാഗരപർയന്താം
 മഹീം സാധിതുമർഹതി |
 ത്വന്നിമിത്തോ ഹി രാമസ്യ
 ജയോ ജനകനന്ദിനി ||5.39.17 ||

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 സമ്യക് സത്യം സുഭാഷിതം |
 ജാനകീ ബഹു മേനേ തം
 വചനം ചേദമബ്രവീത് ||5.39.18 ||

തതസ്തം പ്രസ്ഥിതം സീതാ
 വീക്ഷമാണാ പുനഃ പുനഃ |
 ഭർതൃസ്നേഹാൻവിതം വാക്യം
 സൗഹാർദാദനുമാനയത് ||5.39.19 ||

യദി വാ മന്യസേ വീര
 വസൈകാഹമരിന്ദമ |
 കസ്തിംശ്ചിത് സംവൃതേ ദേശേ
 വിശ്രാന്തഃ ശ്യാ ഗമിഷ്യസി ||5.39.20 ||

മമ ചൈവാൽപഭാഗ്യായാഃ
 സാന്നിധ്യാത് തവ വാനര |
 അസ്യ ശോകസ്യ മഹതോ
 മുഹൂർതം മോക്ഷണം ഭവേത് ||5.39.21 ||

തതോ ഹി ഹരിശാർദൂല
 പുനരാഗമനായ തു |
 പ്രാണാനാമപി സന്ദേഹോ
 മമ സ്യാന്നാത്ര സംശയഃ ||5.39.22 ||

തവാദർശനജ്ഞഃ ശോകോ
 ഭൂയോ മാം പരിതാപയേത് |
 ദുഃഖാദുഃഖപരാമൃഷ്ടാം
 ദീപയന്നിവ വാനര || 5.39.23 ||

അയം ച വീര സന്ദേഹ -
 സ്തിഷ്ഠതിവ മമാഗ്രതഃ |
 സുമഹാംസ്ത്യത്സഹായേഷു
 ഹർയ്യക്ഷേഷു ഹരീശ്വര || 5.39.24 ||

കഥം നു ഖലു ദുഷ്ടാരം
 തരിഷ്യന്തി മഹോദധിം |
 താനി ഹർയ്യക്ഷസൈന്യാനി
 തൗ വാ നരവരാത്മജൗ || 5.39.25 ||

ത്രയാണാമേവ ഭൂതാനാം
 സാഗരസ്യേഹ ലംഘനേ |
 ശക്തിഃ സ്യാദ് വൈനതേയസ്യ
 തവ വാ മാരുതസ്യ വാ || 5.39.26 ||

തദസ്മിൻ കാർയനിർയോഗേ
 വീരൈവം ദുരതിക്രമേ |
 കിം പശ്യസേ സമാധാനം
 ത്വം ഹി കാർയവിദാം വരഃ || 5.39.27 ||

കാമമസ്യ ത്വമേവൈകഃ
 കാർയസ്യ പരിസാധനേ |
 പർയാപ്തഃ പരവീരഘ്ന
 യശസ്യന്തേ ഫലോദയഃ || 5.39.28 ||

ബലൈഃ സമഗ്രൈർയുധി മാം
 രാവണം ജിത്യ സംയുഗേ |
 വിജയി സ്വപുരം യായാത്
 തത്തസ്യ സദ്യശം ഭവേത് ||5.39.29 ||

ബലൈസ്തു സങ്കുലാം കൃത്യാ
 ലങ്കാം പരബലാർദനഃ |
 മാം നയേദ് യദി കാകുത്സ്മ -
 സ്തത് തസ്യ സദ്യശം ഭവേത് ||5.39.30 ||

തദ്യഥാ തസ്യ വിക്രാന്ത -
 മനുരൂപം മഹാത്മനഃ |
 ഭവേദാഹവശൂരസ്യ
 തഥാ ത്വമുപപാദയ ||5.39.31 ||

തദർഥോപഹിതം വാക്യം
 പ്രശ്രിതം ഹേതുസംഹിതം |
 നിശദ്യ ഹനുമാൻ ശേഷം
 വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് ||5.39.32 ||

ദേവി ഹർയുക്ഷസൈന്യാനാ -
 മീശ്വരഃ പ്ലവതാം വരഃ |
 സുഗ്രീവഃ സത്യസമ്പന്ന -
 സ്തവാർഥേ കൃതനിശ്ചയഃ ||5.39.33 ||

സ വാനരസഹസ്രാണാം
 കോടീദിരദിസംവൃതഃ |
 ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി വൈദേഹി
 രാക്ഷസാനാം നിബർഹണഃ ||5.39.34 ||

തസ്യ വിക്രമസമ്പന്നാഃ
 സത്യവന്തോ മഹാബലാഃ |
 മനഃ സങ്കല്പസമ്പാതാ
 നിദേശേ ഹരയഃ സ്ഥിതാഃ || 5.39.35 ||

യേഷാം നോപരി നാധസ്താ -
 ന തിര്യക് സജ്ജതേ ഗതിഃ |
 ന ച കർമസു സീദന്തി
 മഹത്സ്യമിതതേജസഃ || 5.39.36 ||

അസക്യത് തൈർമഹോത്സാഹൈഃ
 സസാഗരധരാധരാ |
 പ്രദക്ഷിണീകൃതാ ഭൂമി -
 ര്വായുമാർഗാനുസാരിഭിഃ || 5.39.37 ||

മദ്വിശിഷ്ടാശ്ച തുൽയാശ്ച
 സന്തി തത്ര വനൗകസഃ |
 മത്തഃ പ്രത്യവരഃ കശ്ചി -
 ന്നാസ്തി സുഗ്രീവസന്നിധൗ || 5.39.38 ||

അഹം താവദിഹ പ്രാപ്തഃ
 കിം പുനസ്തേ മഹാബലാഃ |
 നഹി പ്രകൃഷ്ടാഃ പ്രേഷ്യന്തേ
 പ്രേഷ്യന്തേ ഹീതരേ ജനാഃ || 5.39.39 ||

തദലം പരിതാപേന
 ദേവി ശോകോ വ്യപൈതു തേ |
 ഏകോത്പാതേന തേ ലങ്കാ -
 മേഷ്യന്തി ഹരിയുഥപാഃ || 5.39.40 ||

മമ പൃഷ്ഠഗതൗ തൗ ച
 ചന്ദ്രസൂർയാവിവോദിതൗ |
 ത്വത്സകാശം മഹാസംഘൗ
 നൃസിംഹാവാഗമിഷ്യതഃ || 5.39.41 ||

തൗ ഹി വീരൗ നരവരൗ
 സഹിതൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
 ആഗമ്യ നഗരീം ലങ്കാം
 സായകൈർവിധമിഷ്യതഃ || 5.39.42 ||

സഗണം രാവണം ഹത്യാ
 രഘവോ രഘുനന്ദനഃ |
 ത്യാമാദായ വരാഭോഹേ
 സ്വപുരീം പ്രതി യാസ്യതി || 5.39.43 ||

തദാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ
 ഭവ ത്വം കാലകാക്ഷിണീ |
 നചിരാദ് ഭക്ഷ്യസേ രാമം
 പ്രജ്ജലന്തമിവാനലം || 5.39.44 ||

നിഹതേ രാക്ഷസേന്ദ്രേ ച
 സപുത്രാമാത്യബാന്ധവേ |
 ത്വം സമേഷ്യസി രാമേണ
 ശശാങ്കേനേവ രോഹിണീ || 5.39.45 ||

ക്ഷിപ്രം ത്വം ദേവി ശോകസ്യ
 പാരം ഭക്ഷ്യസി മൈഥിലി |
 രാവണം ചൈവ രാമേണ
 ഭക്ഷ്യസേ നിഹതം ബലാത് || 5.39.46 ||

ഏവമാശ്വാസ്യ വൈദേഹീം
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ഗമനായ മതിം കൃത്യാ
 വൈദേഹീം പുനരബ്രവീത് || 5.39.47 ||

തമരിഷ്ഠം കൃതാത്മാനം
 ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി രാഘവം |
 ലക്ഷ്മണം ച ധനുഷ്ഠാണിം
 ലങ്കാദ്വാരമുപാഗതം || 5.39.48 ||

നഖദംശ്രായുധാൻ വീരാൻ
 സിംഹശാർദൂലവിക്രമാൻ |
 വാനരാൻ വാരണേന്ദ്രാഭാൻ
 ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി സംഗതാൻ || 5.39.49 ||

ശൈലാംബുദനികാശാനാം
 ലങ്കാമലയസാനുഷു |
 നർദതാം കപിമുഖ്യാനാ -
 മാർയേ യുമാൻയനേകശഃ || 5.39.50 ||

സ തു മർമണി ഘോരേണ
 താഡിതോ മൻമഥേഷുണാ |
 ന ശർമ ലഭതേ രാമഃ
 സിംഹാർദിത ഇവ ദ്വിപഃ || 5.39.51 ||

രുദ മാ ദേവി ശോകേന
 മാ ഭൂത് തേ മനസോ ഭയം |
 ശചീവ ഭർത്രാ ശക്രേണ
 സംഗമേഷ്യസി ശോഭനേ || 5.39.52 ||

രാമാദ് വിശിഷ്ടഃ കോന്ധ്യോന്ധി
കശ്ചിത് സൗമിത്രിണാ സമഃ |
അഗ്നിമാരുതകൽപൗ തൗ
ഭ്രാതരൗ തവ സംശ്രയൗ ||5.39.53 ||

നാസ്തിംശ്ചിരം വത്സ്യസി ദേവി ദേശേ
രക്ഷോഗണൈരധ്യുഷിത്യേതിരൗദ്രേ |
ന തേ ചിരാദാഗമനം പ്രിയസ്യ
ക്ഷമസ്യ മത്സംഗമകാലമാത്രം ||5.39.54 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകോനചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||